

การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผล การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

An Curriculum Evaluation on Master of Education Program in Educational Research and Evaluation, Faculty of Education Rajabhat Mahasarakham University

อรุณ สุยกระเดื่อง^{1*} กิตติพงษ์ ชารเอ็ม² และ จุลจิรา จันทะมุงคุณ³
Arun Suikraduang^{1*}, Kittipong Tarn-iam² and Jungera Janthamunhkhun³

¹สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม 44000

²สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
วิทยาเขตขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 40000

³สาขาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ 36000

¹Department of Research and Evaluation, Faculty of Education Rajabhat Mahasarakham University,
MahaSarakhm 44000

²Department of Industrail Technology, Faculty of Technical Education, Rajamangala University of Technology
Isan Khon Kaen Campus, KhonKaen 40000

³Department of Nursing, Faculty of Nursing, Chaiyaphum Rajabhat University, Chaiyaphum 36000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: arun.suikraduang@gmail.com

Received: 14 February 2019, Revised: 11 March 2019, Accepted: 19 April 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPPIETS กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ผู้สอน จำนวน 9 คน นักศึกษาปัจจุบัน จำนวน 36 คน มหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา จำนวน 22 คน และผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 20 คน รวมทั้งสิ้น 87 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม ปลายเปิดและปลายปิดเกี่ยวกับหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา การวิเคราะห์ ข้อมูลใช้สถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านบริบท โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีเนื้อหาที่มีความสำคัญสามารถนำไปใช้ได้จริง โครงสร้างของหลักสูตรสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ แต่ควรแยกออกเป็น 2 หลักสูตรคือหลักสูตรทั่วไปและหลักสูตรที่มีใบประกอบวิชาชีพครู 3) ด้านปัจจัยนำเข้า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจารย์ผู้สอนมีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ สกอ. มีสิ่งสนับสนุน การเรียนรู้ที่เหมาะสมและได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง 4) ด้านกระบวนการ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด การบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสม กระบวนการจัดการ เรียนการสอน โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง มีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง มีกระบวนการวัดและประเมินผลและ

การทำวิทยานิพนธ์ที่เหมาะสม 5) ด้านผลผลิตโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความเข้าใจทางการวัดและประเมินผลการศึกษาที่มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ แต่ควรมีการสอบประมวลความรู้ นักศึกษาก่อนจบการศึกษา 6) ด้านผลกระทบโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้สำเร็จการศึกษามีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้และมีความเป็นผู้นำทางการวิจัยและประเมินผลการศึกษา 7) ด้านประสิทธิผล โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพด้านวิชาการภายในหน่วยงาน 8) ด้านความยั่งยืนโดยภาพรวมหลักสูตรควรมีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ให้ทันสมัยและนักศึกษามีความต้องการในการเรียนทางด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา และ 9) ด้านถ่ายทอดส่งต่อ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรอย่างหลากหลายและหลักสูตรสามารถเป็นแบบอย่างให้กับสถาบันอื่น ๆ ได้

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา

Abstract

The purpose of this research were to study the curriculum evaluation in educational research and evaluation by using the evaluation method; the CIPPIETS model. There sample of this research were 9 administrators and instructors, 36 students, 22 graduates and 20 educates' employers. The research instruments included the close-end and open-end form questionnaire about the opinions master of education program in educational research and evaluation. The collect data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation and content analysis.

The results of the study were as follows: 1) The result of the curriculum evaluation in educational research and evaluation, faculty of education rajabhat mahasarakham university showed their opinions appropriate at the highest level. 2) The results of the context evaluation found that the curriculum was appropriate at the highest level. The course/objectives structure is in line with the objectives and course objectives are important content that can be used but should be separated into 2 courses, which are general courses and courses that are licensed to teach teachers. 3) The results of the input found that the curriculum appropriate was at the highest level. The instructors meet the criteria of office of the board higher education has appropriate support for learning and is continuously supported by the program management committee. 4) The results of the process as found that the curriculum was appropriate at the highest level. The course management is appropriate and learning process teaching by emphasizing that students can practice in real continuous supervision, there is a proper measurement and evaluation process and thesis. 5) The results of the product aspect found that the appropriateness of the curriculum was at the highest level. The graduates have knowledge and understanding in the measurement and evaluation of education with morality, ethics and academic and professional ethics, but should have comprehensive examination students before graduation. 6) The results of the impact aspect found that the curriculum was appropriate at the highest level. The graduates have the ability to apply knowledge and have leadership in research and educational evaluation. 7) The result in the effectiveness aspect found that the curriculum was appropriate at the high level. The graduate performance affects academic performance within the department. 8) The results of the sustainable aspect found that the curriculum should be continuously improved and developed and to be up-to-date and students have the need to study in the research and evaluation of education.

9) The results of the transportability found that the curriculum was appropriate at the highest level. There are a variety of public relations courses and courses can be a model for other institutions.

Keywords: Curriculum Evaluation Master of Education Program in Educational Research and Evaluation

บทนำ

จากกระแสโลกาภิวัตน์ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและครอบคลุมไปในหลายประเทศทั่วโลก ทำให้การติดต่อระหว่างประเทศสามารถทำได้ตลอดเวลา ส่งผลถึงการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ต่อเนื่องกันไปเป็นบริเวณกว้าง จนทำให้หลายประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียง เอเชีย แปซิฟิก รวมถึงประเทศไทยได้รับผลกระทบทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จนต้องมีการปรับเปลี่ยนนโยบายการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและมีศักยภาพเพียงพอสำหรับการแข่งขันในระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติได้ [1] แนวทางหนึ่งในการพัฒนาที่สามารถให้ผลในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ การพัฒนาคน เพื่อให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่เหมาะสมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะเป็น พื้นฐานและเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้สังคมทุกระดับเกิดความเข้มแข็ง และนำไปสู่การพัฒนาตามที่ต้องการ การพัฒนาคน จึงเป็นยุทธศาสตร์หลักของทุกหน่วยงานที่จะต้องเน้นให้เกิดขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ซึ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ [2] และเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับแก้ไข) พ.ศ. 2548 ที่กำหนดให้มีการส่งเสริมระบบกระบวนการผลิตบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ และมาตรฐานที่เหมาะสมกับ การเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับแก้ไข) พ.ศ. 2548 ยังกำหนดจุดเน้นที่ต้อง ให้ความสำคัญอยู่อย่างน้อย 2 ประการ คือ การให้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน และระบบ การประเมินซึ่งสถานศึกษาต้องได้รับการประเมินทั้งการประเมินคุณภาพภายในและภายนอก จากความสอดคล้องกัน ของนโยบายหลาย ๆ ระดับ จึงทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องปฏิรูปการจัดการศึกษาขึ้น [3] โดยสถาบันราชภัฏที่ปรับ เปลี่ยนมาเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พุทธศักราช 2547 ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา 7 เพื่อให้มีการกิจในการเป็นสถาบันระดับอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ในการให้การศึกษ ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพ ชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี ทะนุบำรุงศิลปและ วัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู ทั้งนี้เพื่อให้ผลผลิตที่เป็นผู้สำเร็จการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระดับบัณฑิต ศึกษาเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในระดับสูง มีทักษะวิชาชีพ เป็นผู้มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ที่สามารถเป็น แบบอย่าง ที่ดีในสังคมปัจจุบัน [4]

จากสาเหตุข้างต้น ประกอบกับการเป็นสถาบันระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะครุศาสตร์ ซึ่งทำหน้าที่ ผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษา จำเป็นต้องมีการวางแผนการผลิต แผนการพัฒนาตลอดจนแผนด้านหลักสูตรให้ สามารถผลิตครู บุคลากรทางการศึกษาหรือฝึกอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคนตามแนวทางการพัฒนาสังคมต่อไป จึงได้มีการพัฒนาหลักสูตรในระดับบัณฑิตศึกษาขึ้นเพื่อตอบสนอง ความต้องการของผู้เรียน สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา จึงได้พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) ให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งกำหนดให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย โดยแสดงการปรับปรุงดัชนี ด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะอย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี และมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี [5] สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 47 ให้มีการประกันคุณภาพ การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบประกันคุณภาพภายในและระบบ การประกันคุณภาพภายนอกและมาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการ อย่างต่อเนื่องโดยการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด [6] ทั้งนี้สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ได้นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนมาแล้ว 4 ปี จึงมีความจำเป็นที่จะทำการประเมินหลักสูตร

รูปแบบการประเมินหลักสูตรมีหลายรูปแบบ แต่รูปแบบที่นิยมใช้ ได้แก่ CIPP Model แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ บริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product) โดยนำมาประเมินโครงการ แผนงานหรือหลักสูตร เพื่อที่จะสรุปภาพรวม ซึ่งไม่ครอบคลุมผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการประเมิน จึงได้มีการพัฒนา รูปแบบการประเมิน CIPP เป็น CIPPIEST [8] ทั้งนี้รูปแบบการประเมิน CIPPIEST ที่ปรับใหม่มีมีโนทัศน์และ แนวทางการนำไปใช้ที่แตกต่างจากรูปแบบการประเมิน CIPP โดยปรับขยายการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ออกเป็นการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) การประเมินประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation) การประเมิน ความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) และการประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability Evaluation) ของสิ่งที่ ได้รับโดยที่ส่วนขยายของมิติการประเมินที่เพิ่มขึ้นนี้ มีความหมายครอบคลุมรวมถึงการประเมินผลผลิตเดิมและ การประเมินผลลัพธ์ [7]

สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงได้ทำการประเมินผล หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) [5] โดยใช้รูปแบบ การประเมิน CIPPIETS [8] เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ทั้งนี้ เพื่อผลิตครู บุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ส่งผลให้สังคมเกิดความเข้มแข็ง ความเพียงพอ สอดคล้องกับทรัพยากร ท้องถิ่น เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ก้าวหน้าทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ตลอดจนช่วยให้การขึ้นนำ การขับเคลื่อนที่สอดคล้องกันและเหมาะสมกับวิถีชีวิตของสังคมไทย สังคมปัจจุบันเป็นสังคมฐานความรู้ อาศัยการ เรียนรู้ของบุคคลในสังคมเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนสังคม เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาการศึกษาของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคาม โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPPIETS

วิธีการศึกษา

แหล่งข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดแหล่งข้อมูล ดังนี้ 1. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน จำนวน 9 คน 2. นักศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 36 คน 3. มหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร- มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) จำนวน 22 คน 4. ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน คือแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

กับหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) ดำเนินงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตรโดยจำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 4 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม สำหรับอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนเป็นแบบสอบถามปลายเปิด ใช้สอบถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) [6] ใน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านผลกระทบ ด้านความยั่งยืนและด้านถ่ายทอดส่งต่อ

ชุดที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม สำหรับนักศึกษาเป็นแบบสอบถามปลายปิด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ใช้สำหรับสอบถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการ

ชุดที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม สำหรับมหาบัณฑิตเป็นแบบสอบถามปลายปิด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ใช้สำหรับสอบถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) ใน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืนและด้านถ่ายทอดส่งต่อ

ชุดที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม สำหรับผู้ใช้บัณฑิตเป็นแบบสอบถามปลายปิด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ใช้สำหรับสอบถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) ใน 3 ด้านผลผลิตด้านกระทบและด้านประสิทธิผล

2. การพัฒนาและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) สำหรับอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน นักศึกษา มหาบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิตมีขั้นตอนในการพัฒนาและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารหลักสูตรและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตรหลักสูตรและการสร้างแบบสอบถามเพื่อกำหนดนิยามตัวแปรและพฤติกรรมบ่งชี้

ขั้นที่ 2 นำพฤติกรรมบ่งชี้ในนิยามตัวแปรมาสร้างเป็นประเด็นคำถาม

ขั้นที่ 3 นำประเด็นคำถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน สาขาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) ทั้งนี้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ พิจารณาจากการตรวจสอบด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญและหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับนิยามประเด็นที่สอบถาม ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามประเด็นที่สอบถาม มากกว่า 0.5 ทุกข้อ และผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับข้อความให้เหมาะสม

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามมาจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) การติดต่อประสานงาน ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ผู้สอน นักศึกษา มหาบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

2.1 สำหรับอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา เก็บข้อมูลด้วยตนเอง

2.2 สำหรับมหาบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต เก็บข้อมูลโดยทางอีเมลและสื่ออิเล็กทรอนิกส์และมีการติดตามเป็นระยะจนได้ข้อมูลที่ครบถ้วน

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) วิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าความถี่และร้อยละ(%)

2) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ [9], [10] ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การประเมินค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3) วิเคราะห์ข้อคำถามปลายเปิด (Open-end Questions) ผู้วิจัยได้นำมาจัดหมวดหมู่และลำดับคำตอบเพื่อนำไปวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการวิเคราะห์

ตารางที่ 1 สรุปการวางแผนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่	ประเด็นที่ศึกษา	ผู้ให้ข้อมูล				ระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล
		ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/ผู้สอน	มหาบัณฑิต	ผู้ใช้บัณฑิต	นักศึกษา	
1	ด้านบริบท	√	√	-	√	1 ธันวาคม 2560 ถึง 31 มกราคม 2561
2	ด้านปัจจัยนำเข้า	√	√	-	√	
3	ด้านกระบวนการ	√	√	-	√	
4	ด้านผลผลิต	√	√	√	-	
5	ด้านผลกระทบ	√	√	√	-	
6	ด้านประสิทธิผล	-	√	√	-	
7	ด้านความยั่งยืน	√	-	-	-	
8	ด้านถ่ายทอดส่งต่อ	√	√	-	-	

ผลการศึกษา

1. ผลการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.59$, S.D.=0.42) โดยด้านที่มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ ($\bar{X}=4.77$, S.D. = 0.46) ด้านบริบท ($\bar{X}=4.69$, S.D.=0.40) และด้านกระบวนการ ($\bar{X}=4.58$, S.D.=0.39) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุดคือ ด้านประสิทธิผล ($\bar{X}=4.46$, S.D.=0.54)

2. ด้านบริบท โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.69$, S.D.=0.40) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ โครงสร้างของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ($\bar{X}=4.74$, S.D.=0.48) ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด คือ หน่วยกิตของแต่ละรายวิชามีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.57$, S.D.=0.62) โดยผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นเพิ่มเติม คือ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีเนื้อหาที่มีความสำคัญสามารถนำไปใช้ได้จริงในการปฏิบัติงาน โครงสร้างของหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ แต่ควรแยกออกเป็น 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรทั่วไปและหลักสูตรที่มีใบประกอบวิชาชีพครู รายวิชาที่จัดในหลักสูตรมีความหลากหลายและครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องเรียน หน่วยกิตของแต่ละรายวิชามีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียน การสอนและระยะเวลาที่ใช้หลักสูตรกับเนื้อหาวิชาที่มีความสอดคล้องกัน

3. ด้านปัจจัยนำเข้าความคิดเห็น โดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$, S.D.=0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ อาจารย์ประจำหลักสูตรมีตำแหน่งทางวิชาการ ($\bar{X}=4.83$, S.D.=0.43) ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด คือ มีแหล่งสืบค้นและแสวงหาความรู้ที่ตอบสนองต่อการสืบค้นหาความรู้ ($\bar{X}=4.33$, S.D.=0.74) และมีบุคลากรภายนอก (วิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิ) เข้ามาร่วมในระบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.33$, S.D.=0.71) โดยผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นเพิ่มเติม คือ อาจารย์ผู้สอนมีคุณสมบัติและจำนวนเหมาะสมกับรายวิชาที่สอนมีประสบการณ์และตรงกับเกณฑ์ สกอ. ความรู้พื้นฐานของผู้เรียนมีความเหมาะสมกับหลักสูตร มีตำราและโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลเพียงพอต่อการเรียนการสอนมีสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสม สามารถใช้อุปกรณ์ร่วมกันได้สะดวกและได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร โดยมีการประชุมอาจารย์ในสาขาวิชาอย่างต่อเนื่องและแลกเปลี่ยนแนวคิดในการทำงานตลอด

4. ด้านกระบวนการความคิดเห็นโดยภาพรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.58$, S.D.=0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีการฝึกปฏิบัติการวิจัยทางด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ($\bar{X}=4.71$, S.D.=0.50) มีการควบคุม กำกับและส่งเสริมกระบวนการวัดประเมินผลนักศึกษา ($\bar{X}=4.71$, S.D.=0.50) และมีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน ($\bar{X}=4.71$, S.D.=0.50) ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด คือ นักศึกษามีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.67) โดยผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นเพิ่มเติม คือ การบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสม มีผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ มีการประชุมในแต่ละภาคการเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงในรายวิชาและดำเนินการตามที่มีมติในที่ประชุม โดยที่มีกระบวนการฝึกปฏิบัติและการนิเทศติดตามที่เหมาะสม คณาจารย์ในสาขาวิชา มีความรู้ความสามารถ มีจำนวนเพียงพอสามารถดำเนินการนิเทศได้เต็มที่ และมีเครื่องมือนิเทศที่มีคุณภาพมีกระบวนการวัดและประเมินผลของแต่ละรายวิชาอย่างเหมาะสม มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่เหมาะสมและควรมีกระบวนการและขั้นตอนทำวิทยานิพนธ์ได้อย่างชัดเจนและเหมาะสม

5. ด้านผลผลิต ความคิดเห็นโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.57$, S.D.=0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพในวิชาชีพ ($\bar{X}=4.90$, S.D.=0.30) ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด คือ มีความรู้ความเข้าใจและเชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.73) โดยผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นเพิ่มเติม คือ ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจทางการวัดและประเมินผลทางการศึกษา เป็นผู้ที่มีความสามารถในการพัฒนาเครื่องมือวัดผลทางการศึกษามีความสามารถในการวิจัยและประเมินผลการศึกษาและผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ มีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ ควรมีการจัดโครงการสัมมนาให้นักศึกษาเป็นผู้จัดการ

ให้ความรู้จากฐานที่ผู้ร่น้อง เป็นการแสดงศักยภาพทางด้านความรู้และควรมีการสอบประมวลความรู้ให้นักศึกษา ก่อนจบการศึกษา

6. ด้านผลกระทบ ความคิดเห็นโดยภาพรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ นำความรู้ที่ได้รับระหว่างเรียนและประสบการณ์การทำงานไปพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}=4.71$, S.D.=0.51) ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด คือ เป็นผู้นำทางด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีด้านการวิจัยและประเมินการศึกษา ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.60) โดยผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นเพิ่มเติม คือ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางการวิจัยและประเมินผลการศึกษาและเป็นผู้ที่มีความเป็นผู้นำทางการวิจัยและประเมินผลการศึกษา

7. ด้านประสิทธิผล ความคิดเห็นโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.46$, S.D.=0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ เสริมสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงานได้ดีขึ้น ($\bar{X}=4.52$, S.D.=0.51) ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด คือ ความสามารถในการเผยแพร่และถ่ายทอดความรู้ด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.58) โดยผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นเพิ่มเติม คือ ผู้ที่สำเร็จการศึกษามีความมั่นใจในการปฏิบัติงานมีความสามารถทำการวิจัยและประเมินผลการศึกษาได้อย่างน่าเชื่อถือ มีคุณภาพ สามารถแก้ไขปัญหาในกระบวนการทางด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษาให้เกิดประโยชน์ต่อการทำงาน

8. ด้านความยั่งยืน ความคิดเห็นโดยภาพรวม ของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ผู้สอน พบว่า หลักสูตรของสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มีความเหมาะสม เนื่องจากมีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องและทันสมัย รวมทั้งนักศึกษามีความต้องการในการเรียนทางด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา

9. ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ ความคิดเห็นโดยภาพรวม มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.77$, S.D.=0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีการเผยแพร่หลักสูตรโดยการประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย ($\bar{X}=4.82$, S.D.=0.59) และหลักสูตรสามารถเป็นแบบอย่างให้กับสถาบันอื่น ๆ ได้ ($\bar{X}=4.73$, S.D.=0.46) โดยผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นเพิ่มเติม คือ มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรวิจัยและประเมินผลการศึกษาให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างหลากหลาย มีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์คณะและมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่องตลอดปีและหลักสูตรวิจัยและประเมินผลการศึกษาสามารถเป็นแบบอย่างให้กับสถาบันอื่น ๆ ได้

สรุปผลและอภิปรายผล

การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามในครั้งนี้ผู้วิจัยวิจารณ์และสรุปผล ได้ดังนี้

1. ด้านบริบทหลักสูตร ผลการประเมิน พบว่า อาจารย์ผู้สอน นักศึกษาปัจจุบันและมหาบัณฑิต มีความคิดเห็นว่าเป็นความเหมาะสมภาพรวมในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) มีวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ชัดเจนและตรงกับความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อีกทั้งหลักสูตรได้ยึดตามเกณฑ์มาตรฐานข้อกำหนดของ สกอ.และครุสภา โดยมีการกำหนดรูปแบบ แนวทางในการประเมินและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษาไว้อย่างชัดเจน สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ มาเรียม นิลพันธุ์ [11] ที่พบว่า ด้านบริบทหลักสูตร มีวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่มีความเหมาะสม และ โครงสร้างหลักสูตรมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ส่วนรายวิชาต่าง ๆ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก การจัด โครงสร้างของหลักสูตร

และโครงสร้างรายวิชามีความเหมาะสมและสอดคล้องและควรมีการปรับปรุงรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาบังคับและรายวิชาเลือก รายวิชาที่มีความเหมาะสมมาก คือ รายวิชาการวิจัยทางการศึกษา นอกจากนั้นควรเปิดวิชาเลือกเพิ่มเกี่ยวกับหลักสูตรการสอนหรือการนิเทศที่ระบุเฉพาะระดับชั้นเรียน สอดคล้องกับ ไร่ไพ แสงนิกุลและคณะฯ [12] ที่พบว่าผลการประเมินด้านบริบทของทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากและมากที่สุด ตามลำดับ โดยวัตถุประสงค์ เป้าหมายมีความชัดเจนเหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2. ด้านปัจจัยนำเข้าโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีคุณวุฒิตรงสาขาวิชา คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนเป็นไปตามเกณฑ์ สกอ. มีจำนวนอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพียงพอ มีห้องเรียนที่มีความพร้อม รวมถึงมีเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน มีระบบสารสนเทศ สัญญาณ Wifi ที่ทั่วถึงครอบคลุมทุกพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับ รัตนศิริ เข้มราช และคณะฯ [13] ที่พบว่าด้านปัจจัยนำเข้ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ประกอบกับความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนแสดงว่า 1) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ สิ่งสนับสนุนต่าง ๆ ได้แก่ อาคารสถานที่ อุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ 2) นิสิต กระบวนการคัดเลือกนิสิต และ 3) อาจารย์ผู้สอน มีความเพียงพอ เหมาะสม แต่ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากผู้เรียน พบว่า ควรเตรียมความพร้อมปรับพื้นฐานและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเรียนของบัณฑิตศึกษา กระบวนการทำวิจัย การสอนเสริมเพิ่มเติมเกี่ยวกับทักษะภาษาอังกฤษ ทักษะการคิดวิเคราะห์และอ้างอิงจากทฤษฎีความรู้และการสืบค้นสารสนเทศที่จำเป็นต่อการเรียนระดับบัณฑิตศึกษาให้มากขึ้น สอดคล้องกับกรภัสสร อินทรบำรุง [14] ที่พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านคุณสมบัติของผู้เรียน/การสอบคัดเลือก มีความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งในส่วนของคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษา ประเภทของวิธีการรับ/การสอบ แต่ควรเพิ่มช่องทางการรับนักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูระดับปฐมวัย ด้านคุณสมบัติอาจารย์ที่สอน/อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการมีความเหมาะสมในระดับมาก อาจารย์ทุกท่านมีความเป็นครูสูง มีความรู้ดีและมีประสบการณ์ มีความซื่อสัตย์ จริยธรรม มีความรับผิดชอบและเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์ แต่มีข้อจำกัดด้าน คุณวุฒิ การศึกษาและตำแหน่งทางวิชาการ ด้านสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีความเหมาะสมในระดับมาก มีเพียงพอและทันสมัย ยกเว้นจำนวนคอมพิวเตอร์และห้องสำหรับจัดการสัมมนา มีไม่เพียงพอ ควรมีห้องสำหรับฝึกปฏิบัติการสอน Micro Teaching หรือปฏิบัติกิจกรรม ด้านงบประมาณในการผลิตบัณฑิต มีความเหมาะสมในระดับมาก

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการบริหารจัดการหลักสูตรที่ดีและเป็นระบบ การดำเนินงานที่มีความต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ประกอบกับมีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ รัตนศิริ เข้มราชและคณะฯ [13] พบว่า ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร่วมกับ อาจารย์มีวิธีการสอนที่หลากหลายโดยเน้นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งในการให้ความรู้ในชั้นเรียน การสอนเสริม การคิดวิเคราะห์ การเรียนรู้ด้วยตนเอง ทักษะด้านภาษาและทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นตามความสนใจและความสามารถของแต่ละคน ส่วนมุมมองของนิสิตต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสม นิสิตจึงพอใจกับการจัดกลุ่มเรียนเสริมภาษาอังกฤษ แต่ควรคำนึงถึงการจัดผู้สอนหลายคนในรายวิชาไม่ให้เกิดการสอนเนื้อหาที่ซ้ำซ้อนและด้วยความที่ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้และทักษะด้านภาษาอังกฤษที่หลากหลาย อาจารย์อาจจำเป็นต้องมีการประเมินผู้เรียนก่อนเพื่อปรับเปลี่ยนเนื้อหาและกลยุทธ์การสอนให้เหมาะสมในแต่ละกลุ่ม แต่ยังคงต้องรักษามาตรฐานที่ดีไว้ สอดคล้องกับ กรภัสสร อินทรบำรุง [14] พบว่า ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนมีความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งนี้กลุ่มเป้าหมายบางส่วนเห็นว่าอาจต้องพัฒนาเทคนิคและการถ่ายทอดความรู้เพิ่มขึ้น โดยบทบาทของครูจะเปลี่ยนไป จากผู้ให้ความรู้ ผู้บอกความรู้ (Telling, Talking) มาเป็น

ผู้ให้ผู้เรียนใช้กระบวนการ (Process) คิดค้นหาความรู้ด้วยตนเองตลอดจนแก้ปัญหาด้วยตนเอง ครูจึงเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอน (Teacher) มาเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) คือ เป็นผู้เตรียมประสบการณ์เพื่อการเรียนการสอนให้ผู้เรียนใช้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

4. ด้านผลผลิต พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสาขาวิชามีโครงการด้านการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการศึกษาของ อิศเรศ พิพัฒน์มงคลและคณะ [15] ที่พบว่า ผู้ใช้บัณฑิต เห็นว่าคุณลักษณะบัณฑิตในภาพรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเฉพาะด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากสาขาวิชาการศึกษาศรีปทุมวัยได้มีการบรรจุวิชาจริยธรรมสำหรับครูและรายวิชาการเสริมสร้างสมรรถภาพครูและนักวิชาการศึกษาศรีปทุมวัยไว้ในโครงสร้างของหลักสูตรเพื่อเป็นการเสริมบุคลิกภาพของครูและนักวิชาการศึกษาศรีปทุมวัย สอดคล้องกับ กรภัตสร อินทรบำรุง [14] ที่พบว่า ด้านผลผลิต คือ ด้านผลสัมฤทธิ์ บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำและทำงานตรงสาขา สะท้อนให้เห็นว่านักศึกษามีความมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพครูและเข้าทำงานในสายงานนี้เป็นปริมาณสูง จากความเห็นของผู้ใช้บัณฑิต พบว่าคุณลักษณะบัณฑิตที่ปฏิบัติงานหรือศึกษาต่อในหน่วยงาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากในทุกด้านสอดคล้อง

5. ด้านผลกระทบ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทุกฝ่ายตระหนักถึงหน้าที่และบทบาทของตนเองในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันของทุกฝ่ายและเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ออกมาเป็นผลกระทบในด้านดีต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย อีกทั้งโรงเรียนมีการทำประกันคุณภาพภายใน ประกันคุณภาพภายนอก ทำให้สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ เกิดการปรับปรุง พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้สามารถวัดได้ตรงและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสามารถที่จะเตรียมการประเมินประกันคุณภาพระดับโรงเรียนได้ สามารถเป็นผู้นำในการวิจัยและประเมินโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษาได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ มาเรียม นิลพันธุ์ [11] ที่พบว่า ด้านผลกระทบโดยภาพรวมและรายข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานและวิชาชีพของตนเอง สามารถประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีทางด้านหลักสูตรและการนิเทศไปพัฒนางาน มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ภาวะความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ ทักษะการสื่อสาร และเป็นผู้ให้การชี้แนะนวัตกรรมและเทคโนโลยี การจัดการเรียนการสอน มีความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ไปถ่ายทอดและขยายผลให้ผู้อื่นได้ สอดคล้องกับ วชิระ จันทราช [16] พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตในระดับมาก โดยเฉพาะข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผลงานสำเร็จตามกำหนดเวลา ทั้งนี้สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ความสามารถและความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของบัณฑิต ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียนมิได้เอื้อให้นักศึกษาเกิดพฤติกรรมครบทุกลำดับขั้นของ Cognitive behavior ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินผล [17] สอดคล้องกับ ราไพ แสงนิกุลและคณะฯ [12] พบว่า ผลการประเมินด้านผลกระทบของผู้บริหาร โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ครูผู้สอนและผู้ปกครองโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากทุกฝ่ายตระหนักถึงหน้าที่และบทบาทของตนเองในการดำเนินกิจกรรมตาม โครงการให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทำให้เกิดการพัฒนาต่อเนื่องออกมาเป็นผลกระทบในด้านดีต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

6. ด้านประสิทธิผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลการดำเนินงานสามารถตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างครอบคลุม ปรากฏผลชัดเจนกับพัฒนาการของผู้เรียน ความสามารถในการจัดกิจกรรมของอาจารย์ผู้สอน รวมทั้งสาขาวิชาได้กำหนดกฎเกณฑ์ได้คือนักศึกษาจะสามารถจบการศึกษาได้ก็ต่อเมื่อมีการนำผลงานวิจัยเผยแพร่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เช่น การตีพิมพ์ในวารสาร การนำเสนอในเวทีระดับชาติและนานาชาติ เพื่อ

เป็นการเสริมสร้างความมั่นใจให้กับนักศึกษาเพิ่มมากขึ้น ซึ่งแสดงถึงผลสำเร็จของหลักสูตรที่มีประสิทธิผล สอดคล้องกับการศึกษาของ ชนากานต์ อิกหาญ และชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน [18] พบว่า การประเมินประสิทธิผลของการใช้ทักษะตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ มีความเหมาะสม ผู้บริหารสถานศึกษา และครูฝ่ายวิชาการ ต่างมีความเห็นตรงกันว่า ผลของการใช้ทักษะตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะตามมาตรฐานการเรียนรู้ ผู้เรียนรู้จักใช้ทักษะตามมาตรฐานทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ในการดำเนินชีวิต สอดคล้องกับ รำไพ แสงนิกุลและคณะฯ [12] ที่พบว่า ผลการประเมินด้านประสิทธิผลของผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้ปกครอง โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นผลมาจากผลการดำเนินงาน โครงการสามารถตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างครอบคลุม ปรากฏผลชัดเจนกับพัฒนาการของผู้เรียน ความสามารถในการจัดกิจกรรมของครูผู้สอนและการเรียนรู้ของผู้ปกครอง

7. ด้านความยั่งยืน โดยภาพรวมอาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นว่า หลักสูตรของสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มีความเหมาะสมเนื่องจากการปรับปรุง พัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีความทันสมัยและนักศึกษามีความต้องการในการเรียนทางด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา จำนวนมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษามีหลักสูตรที่มีการปรับปรุงและพัฒนาโดยตลอด เป็นไปตามหลักการประเมินที่ว่า หากมีการประเมินตลอดเวลาจะทำให้ทิศทางของการประเมินมีแนวโน้มที่ดีขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ ชนากานต์ อิกหาญและชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน [18] พบว่า ผลการวิเคราะห์การประเมินด้านความยั่งยืน วิชาความรู้ความสามารถของผู้เรียน วิเคราะห์จากแบบสัมภาษณ์ มีความเหมาะสมระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของรัตนะ บัวสนธ์[7] กล่าวว่า การประเมินความยั่งยืน เป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่า แนวทางการปฏิบัติอย่างเป็นระบบหรือเป็นทางการเกี่ยวกับการนำโครงการ ไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จอย่างยั่งยืนคืออะไร คำถามดังกล่าวมุ่งพิจารณาประเมินความคงอยู่หรือความต่อเนื่องในการทำโครงการที่ประสบผลสำเร็จ ไปใช้ รวมถึงวิธีการในการรักษาไว้ซึ่งความสำเร็จของโครงการดังกล่าว

8. ด้านถ่ายทอดส่งต่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นหลักสูตรที่ได้ไปประกอบวิชาชีพครูเพียงหลักสูตรเดียวในประเทศไทยที่ได้รับการรับรองจากคุรุสภา สอดคล้องกับการศึกษาของชนากานต์ อิกหาญและชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน [18] พบว่า ผลที่เกิดกับผู้เรียนในการถ่ายทอดความรู้ วิเคราะห์จากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูฝ่ายวิชาการ เห็นว่า มีความเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของรัตนะ บัวสนธ์ [7] กล่าวว่า การประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ เป็นการประเมิน โดยตั้งคำถามว่า มีการนำโครงการหรือสิ่งแทรกแซงที่ประสบความสำเร็จไปประยุกต์หรือปรับปรุงใช้ในที่อื่น ๆ หรือไม่ สอดคล้องกับรำไพ แสงนิกุลและคณะฯ [12] ที่พบว่า ผลการประเมินด้านการถ่ายทอดส่งต่อของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้ปกครองในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะทุกฝ่าย เห็นควรให้โครงการนี้ควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องจึงจะทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านการเรียนรู้ตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ได้อย่างมีคุณภาพและเป็นแบบอย่างขยายผลให้กับครอบครัว ชุมชน และสังคมต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัย พบว่า ด้านประสิทธิผล ความคิดเห็น โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก แต่ที่ต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ควรมีการนำความรู้ความเข้าใจทางการวิจัยและประเมินผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ผลการวิจัย พบว่า ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้าและด้านกระบวนการ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ควรมีตำราภาษาอังกฤษที่ทันสมัยและจำนวนเพิ่มขึ้น มีการจัดโครงการสัมมนาให้นักศึกษาได้แสดงศักยภาพระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้องและมีการสอบประมวลความรู้ให้นักศึกษาก่อนจบการศึกษา

1.3 ผลการวิจัย พบว่า ด้านผลผลิตและด้านผลกระทบ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของหน่วยงาน

1.4 ผลการวิจัย พบว่า ด้านความยั่งยืนและด้านถ่ายทอดส่งต่อ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ควรมีการเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้มีความหลากหลายและครอบคลุมให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมินหลักสูตรเพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เป็นสารสนเทศในการพัฒนาหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพต่อไป

2.2 ควรใช้รูปแบบการประเมินแบบอื่น ๆ มาใช้ในการประเมินหลักสูตรเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่หลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

- [1] Azadeh Rooholaminiet., al. Development of CIPP Model of Evaluation Instrument on the Implementation of Project Assessment in Science Learning. International journal of environmental & science education; 2017.
- [2] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554: สรุปสาระสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี; 2550.
- [3] กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์; 2547.
- [4] สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547. กรุงเทพฯ; 2547.
- [5] คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557. มหาสารคาม; 2557.
- [6] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: อรุณงูลาดพร้าว; 2542.
- [7] รัตนะ บัวสนธิ์. รูปแบบการประเมิน CIPP และ CIPPIEST มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและถูกต้องในการใช้. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย 2556; 5:7-24.
- [8] Stufflebeam, D.L. and Shinkfield, A.J. Evaluation theory, models, and applications. United States of America: Wiley.; 1990.
- [9] บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น; 2553.
- [10] ไพศาล วรคำ. การวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 9. มหาสารคาม: ตักศิลาการพิมพ์; 2559.
- [11] มาเรียม นิลพันธุ์. การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2555.
- [12] ราไพ แสงนิกุล และคณะ. การประเมินโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย: กรณีศึกษาสำนักงานเขต

- พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการ
ศึกษา]. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม; 2559.
- [13] รัตนศิริ เข็มราช และคณะฯ. การประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะ
เป็นภาษาโลก. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา; 2558.
- [14] กรภัตสร อินทรบำรุง. การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร. วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ. 2558; 8(707).
- [15] อิศเรศ พิพัฒน์มงคลพรและคณะฯ. การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2556.
- [16] วชิระ จันทราช. การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์, 2554.
- [17] Wiles & Bondi, Curriculum development: A guide to practice (6th ed.). Upper Saddle River, NJ: Merrill Prentice
Hall. ; 2004.
- [18] ชนาگانต์ สีกหาญ และชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน. การประเมินหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. การประชุมวิชาการ
และนำเสนอผลการวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 6. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. จังหวัดเพชรบุรี: 2558.
116-126.